

Förvaltning och avveckling av dödsboet

När en människa dör uppstår många praktiska saker att ta itu med. Först och främst skall någon eller några förvalta boet, dvs ta hand om post, betala räkningar, säga upp abonnemang med mera. I många fall löser man det inom familjen men ibland finns varken tid eller ork. Då kan man överlåta detta uppdrag till våra jurister genom att lämna fullmakt.

Bouppteckning

När en person avlider ska alltid en bouppteckning upprättas. Bouppteckningen fastställer vem eller vilka som är dödsbodelägare och är en förteckning över boets tillgångar och skulder på dödsdagen. Syftet med bouppteckningen är att den fungerar som en legitimationshandling för dödsboet och ligger till grund för kommande arvskifte.

Inom tre månader efter dödsfallet skall en bouppteckningsförrättning hållas. Senast en månad efter förrättningen skall bouppteckningen skickas in till Skatteverket för registrering.

Dödsboanmälan kan ersätta bouppteckning

Om den avlidnes tillgångar är begränsade kan bouppteckningen under vissa förutsättningar ersättas av en dödsboanmälan. Dödsboanmälan ombesörjs av socialförvaltningen i den kommun den avlidne är skriven.

Bodelning

Vid skilsmässa eller separation av samboförhållande bör ett bodelningsavtal upprättas för att undvika framtida oklarheter. Sambor bör begära bodelning inom ett år från separationen. Huvudregeln för makar är att all egendom värdemässigt ska delas i lika delar, inklusive privata pensionsförsäkringar och individuellt pensionssparande.

Bodelning vid äktenskapsskillnad

Efter en skilsmässa är huvudregeln att alla era tillgångar – efter avdrag för skulder – delas lika. Är ni överens beslutar ni själva om hur fördelningen ska se ut. Om det finns enskild egendom genom äktenskapsförord, testamente eller gåvobrev ingår inte detta i bodelningen.

Bodelning för sambor

En bodelning ska även genomföras när ett samboförhållande upphör. Det är enbart den gemensamt införskaffade bostaden och bohaget som omfattas av bodelningen enligt sambolagen. Annan egendom som bil, fritidshus och kontanta medel skall inte ingå. Ni kan göra undantag från sambolagen om ni är överens eller om ni har ett samboavtal.

Arvskifte

Ett arvskifte är ett skriftligt avtal mellan dödsbodelägarna som visar hur arvet ska fördelas. Efter att alla är överens måste avtalet godkännas och skrivas under av samtliga dödsbodelägare.

Ett arvskifte kan först upprättas efter att bouppteckningen blivit registrerad av Skatteverket. När den är registrerad och samtliga skulder i dödsboet är reglerade, fördelas tillgångarna mellan dödsbodelägarna utifrån deras andelar i boet.

Om den avlidne var gift eller sambo skall bodelning ske. Är du ensam dödsbodelägare krävs ingen arvskifteshandling, istället kan tillgångarna övergå till dig som dödsbodelägare med hjälp av bouppteckningshandlingen.

Testamente

Genom att skriva ett testamente kan du bestämma om hur dina tillgångar skall fördelas den dagen du går bort. På det viset kan du ge dina barn trygghet, se till att din sambo får arva dig eller ge något till en person som betyder mycket för dig. Ett testamente är ett juridiskt bindande dokument.

Genom att skriva testamente kan du frångå den legala arvsordningen och du styr själv hur du vill fördela din kvarlåtenskap. Du kan däremot aldrig begränsa arvet till dina bröstarvingar helt.

Äktenskapsförord

Äktenskapsförord är ett skriftligt avtal mellan makar som anger vad som skall hållas utanför respektive ingå i en framtida bodelning. För att ett äktenskapsförord ska vara juridiskt bindande måste det upprättas och formuleras efter vissa krav samt registreras vid Skatteverkets äktenskapsregister.

Om ni inte har skrivit ett äktenskapsförord gäller huvudregeln om giftorätt vid en eventuell bodelning. Det betyder att ni delar lika på allt. Båda har rätt till hälften var av det samlade nettovärdet på era gemensamma tillgångar, inklusive egendom som ni skaffade innan ni gifte er.

Genom att skriva ett äktenskapsförord kan makar eller blivande makar avtala bort giftorätten och välja att göra delar av eller hela sin egendom till enskild egendom.

Samboavtal

Samboavtalet talar om hur bostad och saker ska fördelas om ni separerar eller en av er dör. Ett samboavtal kan vara bra om ni till exempel har betalat olika mycket.

Gåvobrev

Juridiskt sett kan det vara krångligare än man tror att ge bort saker. Därför är det bra att skriva ett gåvobrev när du ger bort eller får något av större värde. I vissa fall är det också krav på gåvobrev.

Om du ger bort lös egendom som till exempel kontanta medel, aktier eller en bil finns det inget krav att upprätta ett gåvobrev. Vill man däremot att gåvan skall ges med ett villkor ska det anges i ett gåvobrev. Till exempel kan man villkora att gåvan skall vara mottagarens enskilda egendom.

Om du ger bort fast egendom, det vill säga en fastighet eller tomträtt, måste du skriva ett gåvobrev. Både du och personen som får gåvan måste skriva under gåvobrevet. Är du gift och gåvan ingår i giftorätten måste din äkta hälft ge sitt samtycke.

Framtidsfullmakt

Med en framtidsfullmakt kan du välja vem som ska ta besluten åt dig den dagen du inte längre klarar det själv. Fullmakten tas fram för framtida behov och är ett alternativ till god man eller förvaltare.

I lagen finns flera formella krav för att fullmakten ska vara giltig. Men utöver det är du fri att utforma fullmakten efter de villkor som passar dig och din livssituation.

Fullmakten kan omfatta både ekonomiska och personliga angelägenheter allt från att betala räkningar, förvalta tillgångar i bank till att ansöka om särskilt boende eller att kunna bistå fullmaktsgivaren vid vårdkontakter. Fullmakten kan även omfatta försäljning av fast egendom om detta anges.

Du/ni är alltid välkomna att höra av er för rådgivning kring juridiska dokument.

Wermdö/Nacka Begravningsstjänst.